

Üstad Hazretlerinin Emirdağ Lahikası'nda celbi ervah veya ruh çağırma ile ilgili bir bahsi var, onu açıklar mısınız?

"Birinci nümunesi: Nurlarla şiddetli alâkası bulunan birkaç has kardeşimizin nazarını, fikrini başka tarafa çevirmek veya zevkli ve ruhanî bir meşreple meşgul edip hizmet-i imaniyeye karşı zayıflaştırmak için, bazı şahıslar ispritizma denilen, ölümlerle muhabere namı altında cinnîlerle muhabere etmek gibi, hattâ bazı büyük evliyalarla, hattâ peygamberlerle güya bir nevi konuşmak gibi, eski zamanda '*kâhinlik*' denilen, şimdi de '*medyumluk*' namı verilen bu mesele ile bazı kardeşlerimizi meşgul ediyorlar."

"Halbuki, bu mesele felsefeden ve ecnebîden geldiği için, ehl-i imana çok zararları olabilir. Ve çok su-i istimalâta menşe olmakla beraber, içinde bir doğru olsa on yalan karışıyor. Çünkü, doğruyu ve yalanı tefrik edecek bir mehenk, bir mikyas olmadığından, ervah-ı habîse ve şeytana yardım eden cinnîlerin bu vesileyle, hem onunla meşgul olanın kalbine ve hem de İslâmiyete zarar vermek ihtimali var. Çünkü, mâneviyat namına hakaik-i İslâmiyeye ve akide-i umumiyyeye muhalif ihbarat oluyor. Ervâh-ı habîse iken, kendilerini ervah-ı tayyibe zannettirip, belki kendilerine bazı büyük veliler namını verip, İslâmiyetin esasatına muhalif sözlerle zarar vermeye çalışabilirler. Hakikati tağyir edip, safdilleri tam aldatabilirler."

"Meselâ, nasıl ki güneş, bir küçük cam parçasında ziyasıyla, hararetiyle, şekliyle görünüyor. Fakat o küçücük camın içindeki güneşin o küçücük timsali, kendi namına eğer konuşsa ve dese, 'Benim ziyam dünyayı istilâ ediyor. Benim hararetim her şeyi ısıtıyor. Ve küre-i arzdan bir milyon defadan daha büyüğüm.' dese, ne derece hilâf-ı hakikat olduğu anlaşılır."

"Aynen bu misal gibi, bir peygamber, güneş gibi hakikî makamında iken, o ispritizmanın veyahut medyumluğun cam parçası hükmündeki istidadına göre bir cilvesinin tezahürü, o hakikat namına konuşamaz. Eğer konuşsa, yüz derece muhalif olur. İspirizmanın veya medyumluğun o mazhardaki cüz'î cilvesi, vahyin mazharı olan o mânevî güneşin kudsî mahiyetine hiçbir cihetle kıyas olamaz. Çünkü, esfel-i sâfilindeki bir cam parçası, mânen alâ-yı illiyyînde olan o mânevî güneşin hakikatini yanına getiremez. Getirmeye çalışmak da hürmetsizlikten başka birşey değildir. Ancak onun makamına karîb olmak için, Celâleddin-i Süyûtî ve bir kısım

---

evliyalara gibi seyr ü sülûk ile terakki ederek o mânevî güneşin sohbetine mazhar olunur. Fakat böyle terakki, Risale-i Nur'un ispat ettiği gibi, peygamberin velâyetiyle bir nevi sohbeti, kendi derecelerine göre ve kendi istidatları derecesinde olur. Fakat nübüvvet hakikati velâyetten ne derece yüksek ise, isprizma vasıtasıyla veyahut terakkiyat-ı ruhiye cihetiyle mazhar olunan sohbet ve muhabere dahi hiçbir cihette hakikî peygamberle muhabereye yetişemeyeceğinden, yeni ahkâm-ı şer'iyeye medâr-ı ahkâm olamaz."

"Evet, dinden gelmeyen, belki felsefenin hassasiyetinden gelen celb-i ervah da, hem hilâf-ı hakikat, hem hilâf-ı edep bir harekettir. Çünkü a'lâ-yı illiyînde ve kudsî makamlarda olanları esfel-i sâfilîn hükmündeki masasına ve yalanların yeri olan oyuncak tahtasına getirmek tam bir ihanettir ve bir hürmetsizliktir. Âdetâ bir padişahı kulübeciğine çağırıp getirmek gibidir. Belki ayn-ı hakikat ve edep ve hürmet ve istifade odur ki, Celâleddin-i Süyûtî, Celâleddin-i Rumî ve İmam-ı Rabbânî gibi zatların seyr ü sülûk-u ruhanîleri gibi seyr ü sülûk ile yükselerek o kudsî zatlara yanaşmak ve istifade etmektir."

"Rüya-yı sadıkada ervâh-ı habîse ve şeytan, peygamber suretinde temessül edemez. Fakat celb-i ervahta, ervah-ı habîse, belki peygamberin lisanen ismini kendine takıp, Sünnet-i Seniyyeye ve ahkâm-ı şer'iyeye muhalif olarak konuşabilir. Eğer bu konuşması şeriatın ahkâmına ve Sünnet-i Seniyyeye muhalif ise, tam delildir ki, o konuşan ervâh-ı tayyibe değildir. Mü'min ve Müslüman cinnî de değildir. Ervah-ı habîsedir; bu şekilde taklit ediyor."(1)

Üstad Hazretlerinin yukarıda verdiğimiz cevabında yüksek ve yüce ruhlu olan peygamber ve evliyaların, oyuncak masası olan adi adamlara gelmesi ve onlarla konuşması, hem hakikat noktasından hem de edeb noktasından mümkün değildir. Böyle bir işe tevessül etmek hem dinen hem de edeben caiz olmaz.

Emvat, kelime olarak **ölüler**, **meyyitler** manasına geliyor ki, ölen insanların kötü ve habis ruhları da bu kapsamdadır. Yaşayan insanlar bu habis ve kötü ruhlara ile iletişim kurabiliyor. Yani bir takım makbul olmayan insanlar, yine makbul olmayan ölmüş insanların kötü ruhları ile irtibat kurmaya çalışıyorlar ki, buna eski adı ile **celb-i ervah**, yeni adı ile **ruh çağırma** deniliyor.

Emvat, ölmüş gitmiş insanların kötü ve habis ruhları manasına da gelse, bazen cinler bu ölmüş insanların kılığında girip, o çağırılan insanları aldatabiliyorlar. Bu sebeple emvatın kapsamına hain ve aldatıcı cinler de girebilirler. Mesela Firavun ve Şeddat'ın habis ruhlara emvat denilebilir. Böyle habis ruhlardan medet ummak

---

ancak yine habis insanların işi olabilir. Bu yüzden böyle şeylere tenezzül etmemek gerekir.

(1) bk. [Emirdağ Lâhikası-II, 94. Mektup.](#)